

Nätets tio bud

1. Var ärlig och respektera andra

2. Håll ditt lösenord hemligt

3. Var försiktig med dina personuppgifter

4. Låt ingen lura dig

5. Allt som står på nätet är inte sant

6. Stjäl inte och sprid inte saker som inte är dina

7. Använd trygga sidor på nätet

8. Använd din mejl på rätt sätt

9. Berätta om något händer

10. Du kan bli straffad för brott på nätet

I.

Var ärlig och
respektera andra

Det du skriver, säger och gör på nätet är ditt ansvar. Tänk alltid två gånger innan du skriver eller säger något.

Den gyllene regeln gäller även på nätet: Behandla andra så som du själv vill bli behandlad.

Det du skriver kan göra någon ledsen.

Använd gärna emojis 😊 för att visa dina känslor i text på nätet, men undvik att skriva ord med STORA BOKSTÄVER. Då kan den du skriver till tro att du är arg.

2.

Håll ditt
lösenord hemligt

Att berätta ditt lösenord för någon är ungefär som att ge den personen en nyckel hem till dig. Det skulle du väl inte göra?

Om någon får tag på ditt lösenord kan den logga in och göra dumheter mot andra som tror att det är du på andra sidan skärmen.

Tänk även på att lösenordet inte ska vara lätt att gissa.

3.

Var försiktig med
dina personuppgifter

De uppgifter som du skriver ut på nätet kan någon använda för att göra dig illa.

Någon kan stjäla din bild och påstå att den är du. Ju mer personlig information du har lagt upp, desto enklare blir det för nättrollen att göra skada.

Du får inte heller lägga ut andra personers uppgifter på nätet. Om du gör det så hjälper du nättrollen och kan ses som en medbrottsling.

4.

Låt ingen lura dig

På nätet är det lätt att låtsas vara vem som helst. Det finns många som ljuger om vem de egentligen är.

Om någon skriver till dig och säger att den är någon du känner, behöver du prata med den personen på riktigt, utanför nätet, för att verkligen se till att det var den som skrev till dig.

Du ska aldrig gå med på att träffa någon du blivit kompis med från nätet ensam!

5.

Allt som står på
nätet är inte sant

På nätet finns webbsidor som sprider falska nyheter och bilder. Ibland kan det vara svårt att se om en sida är sann eller falsk. Därför är det viktigt att vara källkritisk.

Du ska inte heller lita på reklam eller mejl där det står att du vunnit saker eller pengar, framför allt om du faktiskt inte har varit med i någon tävling.

Vi har även ett ansvar att inte sprida eller dela sånt som inte är sant.

6.

Stjäl inte och sprid inte sånt
som inte är ditt

Upphovsrätten skyddar skaparen av en text, ett foto, en låt, en film eller ett spel. Man får inte använda och sprida någons annans saker utan att fråga om lov.

Skulle du kopiera något utan lov, heter det piratkopiering och det kan du straffas för. Därför är det viktigt att bara ladda hem sådant som finns på lagliga nedladdningssidor.

Om du har tagit ett foto där din kompis syns så måste du först fråga kompisens om du får lägga ut bilden.

7.

Använd trygga sidor på nätet

Det finns webbsidor skapade av bedragare som vill stjäla personuppgifter eller pengar av dig. Det är vanligt att bedragarna kopierar en äkta sida för att försöka lura besökarna på sidan.

Är du osäker på om sidan är äkta är det bra att granska webbadressen.

Webbadressen till en äkta sida börjar oftast på "https", inte "http". Du kan även se efter om ett lås syns vid adressfältet.

Dessa två saker betyder dock inte att sidan är säker. Bedragarna hittar varje dag nya sätt att luras på.

8.

Använd din mejl på rätt sätt

Du ska bara skriva saker i mejl som du också skulle kunna säga direkt till personen. Tänk på att inte skicka vidare kedjebrev eller skräppost.

Om du får ett mejl från någon okänd så ska du tänka efter innan du öppnar det. Samma sak gäller om mejlet innehåller en fil eller länk som du inte känner igen.

Filer och länkar kan innehålla virus som kan skada din dator.

9.

Berätta om något händer

Om någon beter sig illa mot dig eller om du ser något som får dig att må dåligt är det viktigt att du berättar det för en vuxen du litar på.

När du är ute på nätet ska du kunna känna dig trygg och det är aldrig okej om någon försöker göra dig illa.

10.

Du kan bli straffad
för brott på nätet

Om du är dum mot någon på skolgården så kan det leda till konsekvenser.

Precis på samma sätt är det på nätet.

Skulle du hota, lura eller bråka med någon på nätet kan du bli straffad för det.

Du kan till och med få böter.

DIGKOMP
KARLSTAD

skola.karlstad.se